

รายงานวิจัย

การศึกษาศาถานการณ้การบริโภคและเสริมสร้างศ้กยภาพ
การลดการบริโภคสารเสพติดในกลุ่มคนงานก่อสร้าง

A Study of Substance Use and Strengthening
Construction Workers Abilities to Control Substance Use

ผู้วิจัย

รศ.สมพร วัฒนนุกูลเกียรติ

รศ.ดร.สมจิต แดนสีแก้ว

นางสาวรัตน์ดาวรรณ คลังกลาง

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ได้รับการสนับสนุนจากทุนอุดหนุนการวิจัย

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้คนงานก่อสร้างมีส่วนร่วมวิเคราะห์ประสบการณ์การบริโภค การลดการบริโภคสารเสพติด การเสริมสร้างศักยภาพของคนงานและพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้สู่การขยายเครือข่าย การลดการบริโภคสารเสพติดของกลุ่มคนงานก่อสร้างที่ทำงาน ในเขตเทศบาลนคร ขอนแก่น เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการศึกษาแบบผสมผสาน (Mixed method) ทั้งวิธีวิจัยเชิงปริมาณจากการใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และวิธีวิจัยเชิงคุณภาพจากการสนทนา กลุ่ม การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม มีการจัดเวทีประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาพร้อมกับคนงานก่อสร้างในระหว่างดำเนิน โครงการ 2 ครั้ง และการประชุมก่อนปิด โครงการเพื่อสรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ประสบการณ์ พบว่าคนงานก่อสร้างเคยใช้ยาบ้า สุรา บุหรี่ แต่ปัจจุบันมีการใช้สารเสพติด 3 ชนิด คือ สุรา บุหรี่และเครื่องดื่มชูกำลัง ด้วยเหตุผลเพื่อเพิ่มความสามารถ เพื่อผ่อนคลายความเครียด ร่วมสังสรรค์ กับกลุ่มเพื่อน และร่วมสังสรรค์กับสมาชิกชุมชนในงานบุญประเพณี แบบแผนการใช้สารเสพติดที่พบบ่อยคือนั่ง ล้อมวงดื่มสุราน้ำงานก่อสร้าง นั่งสูบบุหรี่และดื่มสุราในรถรับส่งไปทำงาน และซื้อสุรามดื่มตามลำพังที่บ้าน

การเสริมสร้างศักยภาพในการลดการบริโภคสารเสพติดที่สอดคล้องกับบริบทของคนงานก่อสร้าง ได้แก่ 1) การริเริ่มกิจกรรมคลายเครียด 2) การเพิ่มงานและเพิ่มรายได้ 3) การควบคุมโดยหัวหน้าคนงาน ซึ่งต้องให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง 4) การพัฒนาศักยภาพคนงาน โดยการเพิ่มพูนความรู้ 5) การเข้าถึงสื่อ สารธารณะ 6) การสร้างเสริมแรงจูงใจ 7) การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

รูปแบบการเรียนรู้ของกลุ่มคนงานก่อสร้างสู่การขยายเครือข่ายการลดการบริโภคสารเสพติด ได้แก่ 1) การประชุมเพื่อสร้างเป้าหมายร่วมระหว่างผู้รับเหมา หัวหน้าคนงาน และคนงานก่อสร้าง เพื่อ ประกาศเดือนอันตรายและสร้างกิจกรรมผ่อนคลายความเครียด 2) สร้างแรงจูงใจ สร้างสัมพันธภาพ ระหว่างผู้รับเหมา หัวหน้าคนงาน และคนงานก่อสร้างเพื่อการดูแลกัน 3) สร้างสรรค์กิจกรรมยามว่าง 4) การประชาสัมพันธ์และอบรมเพื่อสื่อให้เห็นถึงโทษของสารเสพติด และ 5) ปรับเปลี่ยนค่านิยมที่ไม่ใช้ สารเสพติด

คนงานก่อสร้างได้เริ่มเสริมสร้างพลังอำนาจให้ตนเอง โดยการวิเคราะห์ตนเอง สังเคราะห์ แนวทางการแก้ไขปัญหาการบริโภคสารเสพติดตามที่เสนอซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้นำสู่การปฏิบัติ อย่างจริงจังเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของคนงานก่อสร้างอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้โอกาสสร้างสังคมที่ปลอด สารเสพติดต่อไป